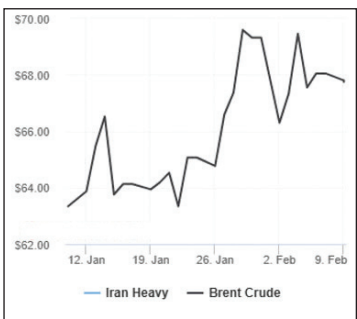

قیمت نفت در معاملات روز دوشنبه بازار آسیا پس از آنکه امریکا و ایران متعهد شدند که مذاکرات در مورد برنامه هسته‌ای تهران را در آخر هفته ادامه دهند و سرمایه‌گذاران نگران اختلافات عرضه آرام شدند، یک درصد کاهش یافت. به گزارش ایسنا، قیمت آنتی نفت برنت با ۶۷ سنت معادل یک درصد کاهش، به ۶۷ دلار و ۳۸ سنت در هر بشکه رسید. همچنین قیمت نفت وست تگزاس اینتر مدیت امریکا با ۶۱ سنت معادل یک درصد کاهش، به ۶۲ دلار و ۹۴ سنت در هر بشکه رسید. تونی سیکامور، تحلیلگر بازار شرکت «آی جی» گفت: با مذاکرات بیشتر در پیش رو، ترس فوری از اختلافات عرضه در خاور میانه تا حدودی کاهش یافته است. ایران و امریکا متعهد شدند که پس از آنچه هر دو طرف مذاکرات مثبت‌روز جمعه در عمان باوجود اختلافات توصیف کردند، مذاکرات غیرمستقیم هسته‌ای را ادامه دهند. این امر نگرانی‌ها را مبنی بر اینکه عدم دستیابی به توافق ممکن است خاور میانه را به جنگ نزدیک‌تر کند، کاهش داد. سرمایه‌گذاران نگران اختلافات احتمالی در عرضه از سوی ایران و سایر تولیدکنندگان منطقه‌ای بودند زیرا صادراتی معادل حدود یک پنجم کل مصرف نفت جهان از تنگه هرمز عبور می‌کند. هر دو شاخص نفتی هفته گذشته، به دلیل کاهش تنش‌ها، بیش از ۲ درصد کاهش یافتند که اولین کاهش آنها در هفت هفته گذشته بود. سرمایه‌گذاران همچنین تلاش‌های غرب برای محدود کردن در آمد روسیه از صادرات نفت را زیر نظر دارند. کمیسئون اروپا روز جمعه پیشنهاد ممنوعیت کامل هر گونه خدماتی که از صادرات نفت خام روسیه از راه‌ها پشتیبانی می‌کند را ارائه داد.

بورس تهران در سایه بیم و امید

این پدیده در دوره ریزش اولیه (خروج جمعی پول) و سپس در بازگشت تقاضا (ورودانبوه) مشهود بود. هر چند رفتار ده‌های در بحران هائوسان را افزایش می‌دهد، اما سیگنال‌های مثبت می‌تواند آن را به سمت مثبت هدایت کند. علاوه بر این، احساسات سرمایه‌گذاران (Investor Sentiment) به عنوان یک متغیر کلیدی در مالی رفتاری، جهت‌گیری کوتاه‌مدت بازار را تعیین می‌کند. در ایران، جایی که بازار خبرمحور است، احساسات بیش از متغیرهای بنیادی (مانند سود هر سهم یا نسبت قیمت به درآمد) عمل می‌کند. اخبار سیاسی مستقیماً احساسات را تغییر می‌دهد: منفی (ترس و فروش بیش از حد، مثبت (امید و خرید هیجانی. از منظر بنیادی، عوامل اقتصادی مانند افت قیمت کامودیتی‌ها (نفت، فلزات، پتروشیمی) در ابتدائش آفرود، اما ثبات بعدی حمایت محدود کرد. ابهام سیاست‌های دولت (ترخ خوراک، دلار، نیما، بودجه) احتیاط را افزایش داد، ولی معافیت‌های مالیاتی برخی صنایع و جذابیت بورس نسبت به تورم وارز، حمایت‌کننده بودند. نمادهای بزرگ (فلزات اساسی، پتروشیمی، فراورده‌های نفتی) بیشترین اثر را داشتند: در افت‌ها راننده منفی و در رشد‌ها محرک اصلی شاخص بودند. نمادهای کوچک‌تر اغلب ضعیف‌تر عمل کردند. در نهایت، این دوره تأییدی می‌کند که بورس تهران در شرایط فعلی، بیش از عوامل میکرواقتصادی به ریسک‌های سیاسی بزرگ وابسته است. نظر به‌های مالی رفتاری نشان می‌دهند نوسانات ناشی از زیان‌گریزی، رفتار پنداری، احساسات، اغلب‌پیش از حد و هیجانی است. پایداری و روند مثبت به تداوم سیگنال‌های دیپلماتیک مثبت بستگی دارد. هر خبر منفی می‌تواند معکوس‌سازی سریع ایجاد کند.

بورس زیر فشار اوراق دولتی

این در حالی است که در مقطع فعلی نیز صحبت از فروش حدود ۵۰۰ همت اوراق اوراق مطرح بوده، اما امار شفاف و دقیقی از میزان تحقق آن، مطرح نیست. انتشار اوراق توسط شرکت‌ها و صنایع در دسترس نیست، حتی در کوتاه‌مدت نیز اثرات این سیاست‌ها قابل مشاهده است، به عنوان نمونه، تهران‌د یک هفته قرار است حدود ۵۰ همت اوراق جدید عرضه شود، رقمی که به‌طور طبیعی جهت حرکت نقدینگی را تغییر می‌دهد. اگر در نهایت خرید این اوراق بر دوش بانک‌ها قرار گیرد، تبعات دیگری نیز بروز خواهد کرد؛ از جمله افزایش نرخ بهره بین‌بانکی، کاهش کفایت سرمایه‌بانک‌ها و حتی فشار برای اضافه‌برداشت از منابع بانک مرکزی. مجموع این عوامل نشان می‌دهد که بازار سرمایه سال هاست قربانی انتقال کسری بودجه دولت به ترازنامه بورس شده است. به جای اصلاح ساختار مالی دولت، مدیریت هزینه‌ها و ایجاد منابع پایدار، سساده‌ترین مسیر یعنی انتشار اوراق بدهی انتخاب شده؛ مسیری که هزینه‌ان را از ساهلمان بازار سرمایه می‌پزداند. حداقل انتظاری که از سیاست‌گذار می‌رود، طراحی سازوکاری است که انتشار اوراق بدهی کمترین اثر مخرب را بر بازار سرمایه داشته باشد؛ چه از طریق مدیریت نرخ بهره، چه زمانبندی عرضه و چه پرهمیز از خریدهای دستوری. در غیر این صورت، با تداوم این روند و تشدید آن در سال آینده، نمی‌توان انتظار داشت بورس از زیر سایه سنگین کسری بودجه و ابزارهای بدهی خارج شود.

نفت و انرژی

«تعادل» گزارش می‌دهد

فلرینگ؛ سوزاندن سرمایه در هوا

در دورانی که تغییرات اقلیمی و الزامات محیط‌زیستی به یکی از تعیین‌کننده‌ترین عوامل تجارت جهانی تبدیل شده‌اند، صنعت پتروشیمی دیگر فقط با معیار «تولید بیشتر» سنجیده نمی‌شود. امروز مفاهیمی مانند ردپای کربن، مصرف آب، مدیریت پسماند و کاهش فلرینگ، مستقیماً بر سرنوشت صادرات و اعتبار بین‌المللی شرکت‌های پتروشیمی اثر می‌گذارد. در این میان، این پرسش جدی مطرح است: پتروشیمی ایران واقعاً در مسیر سبز شدن حرکت می‌کند یا «سبز» فقط یک برچسب تبلیغاتی است؟

پتروشیمی یکی از مهم‌ترین پیمان‌های اقتصاد انرژی ایران است و سهم قابل توجهی در آرزآوری غیرنفتی دارد. اما این مزیت اقتصادی، هزینه‌های محیط‌زیستی بالایی نیز به همراه داشته است. بخش قابل توجهی از مجتمع‌های پتروشیمی کشور بر پایه انرژی ارزان و سوخت فسیلی فعالیت می‌کنند؛ مدیتی که اگر چه هزینه تولید را کاهش داده، اما منجر به شدت بالای انتشار گازهای گلخانه‌ای شده است.

در مقایسه با استانداردهای روز جهان، شدت انرژی و میزان تولید دی‌اکسید کربن در بسیاری از واحدهای پتروشیمی ایران بالاتر از میانگین جهانی است. این مساله پیوه‌یز در شرایطی اهمیت پیدا می‌کند که بازارهای هدف صادراتی، به خصوص اروپا، به سرعت به سمت اعمال محدودیت‌های کربنی حرکت می‌کنند. یکی از مهم‌ترین نقاط ضعف زیست‌محیطی صنعت پتروشیمی ایران، پدیده فلرینگ یا سوزاندن گازهای همراه است. حجم قابل توجهی از گازهای از رزشند، به جای بازیابی و استفاده در زنجیره تولید، در مشعل‌ها سوزانده می‌شوند. این فرآیند نه تنها اتلاف منابع انرژی است، بلکه منبع مستقیم انتشار کربن، ذرات معلق و آلاینده‌های خطرناک محسوب می‌شود.

اگر چه در سال‌های اخیر پروژه‌هایی برای جمع‌آوری گازهای فلر و کاهش این پدیده آغاز شده اما گستره این اقدامات هنوز محدود است و تا رسیدن به سطح قابل قبول جهانی فاصله زیادی وجود دارد. در بسیاری از کشورها، فلرینگ به عنوان شاخص منفی عملکرد محیط‌زیستی صنایع انرژی تلقی می‌شده؛ شاخصی که می‌تواند دسترسی به بازارهای صادراتی را محدود کند.

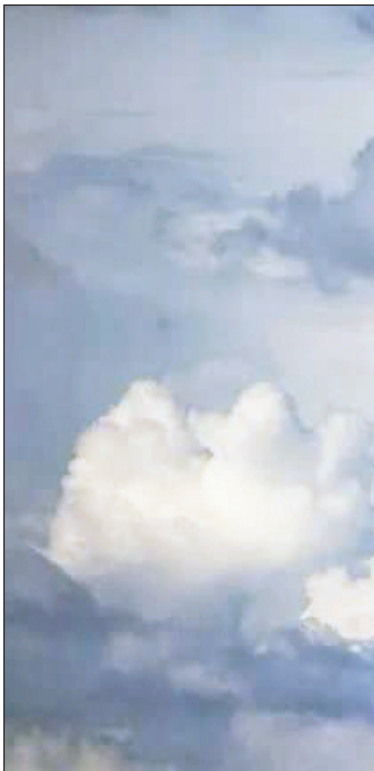
مصرف بالای آب در مجتمع‌های پتروشیمی، به‌ویژه در مناطق جنوبی کشور، یکی دیگر از چالش‌های جدی محیط‌زیستی است. بسیاری از این واحدها در مناطق کم‌آب یا تنش‌زده از نظر منابع آبی مستقر هستند و برداشت آب صنعتی، فشار مضاعفی بر اکوسیستم‌های

چنین اقدامی هم آلودگی هوا رف و هم منابع حفظ می‌شود. مسعود پزشکیان در مراسم «بهره‌برداری ۷۵۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی» با بیان اینکه مصرف انرژی را در ایران بهینه کرده‌ایم، تصریح کرد: ما مصرف و نیاز واقعی را کاهش نداده‌ایم بلکه مصرف را بهینه کرده‌ایم. ما گاهی سب‌برابر کشورهای اروپایی مصرف می‌کنیم که این میزان را به یک‌برابر برسانیم، اصالتی‌بازی به این اقدامات نداریم. وی با تأکید بر اینکه نمی‌گوییم مصرف نکنیم بلکه می‌گوییم در دست مصرف کنیم، اظهار کرد: الان در همین جلسه هم تعدادی لامپ اضافه روشن است که باید خاموش شود، گفته بودیم این کارها را نکنید. رییس جمهوری در واکنش به گزارشی درباره طی کردن زمانی چهار ماهه برای آغاز به کار نیروگاه‌های خورشیدی، تصریح کرد: این اقدامات قرار بود یک‌ماهه انجام شود. اگر مشکلی

وجود دارد جلسه می‌گذاریم و این مشکلات را در یک هفته حل می‌کنیم. پزشکیان یادآور شد: پار سال این موقع خاموشی و تعطیلی داشتیم اما امسال هیچ‌کدام رخ نداد و تأکید داریم که تابستان هم طوری عمل کنیم که اتفاقی رخ ندهد. چرا باید فرآیند آغاز به کار نیروگاه خورشیدی چهار ماه طول بکشد، این موضوع در دست ماست. هر جایگری وجود دارد این مشکل را حل می‌کنیم. رییس جمهوری در واکنش به گزارش وزیر نیرو در زمینه صدور ۱۱۶ هزار مگاوات پروانه احداث نیروگاه خورشیدی، تصریح کرد: این حرف‌ها را اول کنید؛ ما آنچه که روی زمین است و مشغول کار است را می‌خواهیم. در تابستان نباید مشکل برق داشته باشیم و گاز برق کارخانه را قطع کنیم که ضرر بسیاری به کارخانه‌ها می‌زند، کار گران‌بیکار می‌شوند و پرداخت مالیات بهم می‌خورد و در نهایت این چرخه

سقف قیمت برق باید متناسب با شرایط اقتصادی تعیین شود

یکی از شاخص‌های کلیدی در هر بازار اقتصادی است و این موضوع در کالایی راهبردی مانند برق از اهمیت دوچندان برخوردار است. رضایی ادامه داد: هیات تنظیم بازار برق در دوره جدید فعالیت خود، طی کمتر از چهار ماه، دو مرتبه سقف قیمت انرژی در بازار عمده‌فروشی برق را به‌روزرسانی و ابلاغ کرده است؛ با این حال، با توجه به شرایط اقتصادی کشور و افزایش نرخ ارز، تولیدکنندگان همچنان با چالش‌هایی در پوشش هزینه‌های خود مواجه هستند که این موضوع در جلسه به‌صورت شفاف مطرح شد. وی خاطر نشان کرد: این نشست با هدف بررسی دقیق‌تر این دغدغه‌ها و در آستانه تصمیم‌گیری هیات تنظیم

پتروشیمی ایران نیز از این خطر مصون نیست. اعلام پروژه‌ها و برنامه‌ها، اگر به نتایج ملموس در کاهش آلاینده‌گی، مصرف آب و فلرینگ منجر نشود، بیش از آنکه اعتماد بسازد، تردید ایجاد می‌کند. گذار واقعی به پتروشیمی سبز، نیازمند سرمایه‌گذاری سنگین، انتقال فناوری، شفافیت اطلاعات و نظارت مستقل است؛ عناصری که بدون اراده سیاست‌گذار و فشار بازار به‌سختی محقق می‌شوند.

پتروشیمی ایران در نقطه‌ای حساس ایستاده است. ادامه مسیر فعلی، اگر چه در کوتاه‌مدت مزیت هزینه‌ای ایجاد می‌کند، اما در بلندمدت می‌تواند به از دست رفتن بازارهای صادراتی و افزایش فشارهای زیست‌محیطی منجر شود. فاصله صنعت پتروشیمی کشور با استانداردهای محیط‌زیستی جهان هنوز قابل توجه است و پر کردن این شکاف، نیازمند عبور از شعار و حرکت به سمت اقدام واقعی است. پرسش اصلی همچنان باقی است: آیا پتروشیمی ایران آماده است از «شعار سبز» عبور کند و به معنای واقعی، سبز شود؟

پزشکیان: برای جمع‌آوری گازهای فلر نباید یک ساعت را هم از دست بدهیم

به اقتصاد کشور آسیب می‌زند؛ این موضوع را باید حل کنیم. وی با بیان اینکه می‌توانیم گاز را کاملاً از خانه‌ها حذف و از برق برای گرمایش و پخت‌وپز در خانه‌ها استفاده کنیم، ادامه داد: حمل‌ونقل را هم می‌توان برقی کرد که با چنین اتفاقاتی هم آلودگی هوا رفع می‌شود و هم منابع حفظ می‌شود. حل کردن این موارد کاری ندارد. هر جابجایی وجود دارد. آمادگی داریم که به سرعت این منابع را برطرف کنیم. پزشکیان با اشاره به تأثیر استفاده از انرژی پاک، گفت: حتی در زمینه تولید آجاق‌های برقی و سیستم گرمایش برقی آماده‌ایم جلساتی را بر گزار کنیم و کاری که حفظ می‌شود به صنعت بدهیم تا بهره‌وری بیشتری انجام شود. منابع را در این زمینه‌ها باید حل و رفع کنیم. رییس جمهوری در واکنش به سخنان وزیر نیرو مبنی بر اینکه تا پایان دولت ۳۰ هزار مگاوات انرژی پاک به شبکه وارد می‌شود، تصریح کرد: ۳۰ هزار مگاوات تا پایان دولت بسیار دیر است. کارها را سریع پیش ببرید. ما می‌خواهیم همه این مسیر را طی کنیم اما شما می‌گویید تا پایان دولت؟ کار را زودتر پیش ببریم و مشکلات را حل کنیم. وی یادآور شد: بارها گفته‌ایم بگویید مشکلات کجاست تا رفعش کنیم. شما که تنهایی نمی‌توانید همه کارها را پیش ببرید. مشارکت مردم و سرمایه‌گذاران را جذب کنید. اینکه وزارت آموزش و پرورش با وزارت نیرو به ۶۰ مگاوات تولید انرژی پاک برسد که عدد بسیار اندکی است. اقدامات را در چنین سطحی به سرعت انجام دهید تا کار به دولت نرسد. رییس جمهوری در واکنش به تذکر مجری در زمینه مدیریت زمان نشست به دلیل پخش زنده آن از شبکه خبر، اظهار کرد: شبکه خبر هم پخش نکند، ما کار خودمان را حل می‌کنیم؛ نگران نباشید شبکه خبر به‌جای حرف‌های بی‌ربط این حرف‌ها را بزند تا مردم به‌داند چه کمک‌هایی می‌توانند داشته باشند.

.....

بازار برای تعیین سقف جدید قیمت برق بر گزار شد تا ملاحظات حوزه تولید با دقت بیشتری مدنظر قرار گیرد و تصمیمات به‌گونه‌ای اتخاذ شود که ضمن کاهش نگرانی تولیدکنندگان، پایداری کل زنجیره صنعت برق حفظ شود و در نهایت مصرف‌کنندگان نیز از برق ایمن، مطمئن و پایدار بهره‌مند شوند. معاون برنامه‌ریزی و اقتصاد وزارت نیرو با اشاره به محورهای مطرح شده از سوی نمایندگان تولیدکنندگان گفت: بخش عمده مباحث مطرح‌شده به مدل تعیین سقف قیمت بازار برق و نرخ بهای بهای آمادگی مربوط بود و پیشنهادهایی نیز برای به‌روزرسانی این مدل‌ها متناسب با شرایط اقتصادی ارائه شد.

فروپاشی امریکا: واقعیت یا توهم؟ (خواش متفاوت از آمارهای اقتصادی واجتماعی)

(۵) سابقه تاریخی انعطاف‌پذیری و اصلاح تاریخ امریکا پر از بحران‌های عمیق است: جنگ داخلی خونین، رکود بزرگ دهه ۱۹۳۰، جنگ ویتنام، بحران مالی ۲۰۰۸ و آشوب‌های اجتماعی دهه ۱۹۶۰. با این حال، نظام سیاسی -اقتصادی امریکا تاکنون توانسته است -اغلب با درد و تأخیر - خود را اصلاح و تطبیق دهد. مکانیسم‌های اصلاح از درون (از طریق مطبوعات آزاد، جامعه مدنی قدرتمند، سیستم قضایی و انتخابات) همیشه بحران‌ها را مدیریت کرده‌اند. این سابقه انعطاف‌پذیری را نباید نادیده گرفت.

پس چرا این تصاویر متناقض به نظر می‌رسند؟ تمایز سه مفهوم کلیدی

برای حل این تناقض ظاهری، باید بین سه مفهوم مهم تمایز قائل شویم:

۱- **دولت فدرال امریکا:** این نهاد با مشکلات ساختاری جدی (بدهی، دوقطبی شدن، ناکارآمدی) دست و پنجه نرم می‌کند. ضعف و بحران در این سطح کاملاً واقعی است.

۲- **جامعه امریکا:** جامعه امریکا دچار شکاف‌های عمیق، بی‌اعتمادی و تنش‌های اجتماعی است. «روای امریکایی» برای بسیاری شکسته شده و این یک بحران هویتی واقعی است.

۳- **نظام سرمایه‌داری و نوآوری امریکا:** این بخش، برخلاف دو بخش قبل، کاملاً بسیار پویا، مولد و رقابت‌پذیر در سطح جهانی است. شرکت‌های بزرگ و استارت‌آپ‌های فناوری، موتور اقتصادی قدرتمندی را تشکیل می‌دهند که مشکلات دولت‌را (در کوتاه‌مدت) جبران می‌کند. پس می‌توان گفت: دولت و جامعه امریکا در بحران هستند، اما نظام اقتصادی -فناوری- نظامی آن هنوز بسیار قدرتمند است. فروپاشی زمانی رخ می‌دهد که بحران از دولت و جامعه به‌سوی بخش‌های اقتصادی و امنیتی نیز سرایت کند، که هنوز شواهد محکمی برای آن وجود ندارد. امریکا در حال گذار از یک تحول داخلی عمیق و ترسناک است. این کشور با چالش‌های هویتی، توزیع ثروت و احیای دموکراسی در عصر دو قطبی شدن دست به گریبان است. با این حال، به دلیل عمق استراتژیک، قدرت نوآوری بی‌همتا و انعطاف‌پذیری تاریخی، پیش‌بینی یک «فروپاشی سریع و کامل» بیشتر به یک آرزو یا تحلیل احساسی شبیه است تا یک واقع‌گرایی سیاسی - اقتصادی. سناریوی محتمل‌تر، تداوم روند کاهش نفوذ نسبی در صحنه جهانی در کنار حفظ موقعیت به عنوان یکی از دو یاسه قدرت برتر جهان در دهه‌های آینده است.

تأثیر این تحول بر ایران

■ **فرصت‌ها:** تمرکز بیشتر امریکا بر مسائل داخلی و رقابت با چین، ممکن است فضای مانور دیپلماتیک و اقتصادی ایران را اندکی افزایش دهد. تلاش برای دل‌رزدایی جهانی، اگر مدیریت شود، می‌تواند فشار تحریم‌های مالی را کاهش دهد.

■ **تهدیدها:** امریکای درگیر بحران داخلی، ممکن است برای نمایش قدرت یا متحد کردن جامعه خود، در سیاست خارجی غیرقابل پیش‌بینی تر عمل کند. همچنین، رقابت شدید با چین می‌تواند ایران را به میدان جانیی این رقابت تبدیل کند. تجربه امریکا به ما نشان می‌دهد که قدرت واقعی، تنها در توان نظامی یا منابع طبیعی خلاصه نمی‌شود. نوآوری مداوم، جذب استعدادها، انعطاف‌پذیری در مواجهه و حفظ انسجام اجتماعی، عناصری هستند که حتی در حضور بحران‌های عمیق، مانع از فروپاشی می‌شوند. آینده رابطه ایران و امریکا نه با آرزوی فروپاشی یک طرف که با هوشمندی در مدیریت واقعیت‌های پیچیده این ابرقدرت در حال تحول تعیین خواهد شد.

تهدیدی برای سرمایه در گردش

تهنادر تالاستان امسال بیش از ۲۰۰ هزار شغل صنعتی از بین رفته است نقد اصلی بر سیاست‌های بودجه‌ای سال ۱۴۰۵ وارد است که به جای حمایت از تولید، فشارهای مالیاتی و جریمه‌های پرداخت نشدن به موقع را بر بنگاه‌های کوچک متوسط - که ۸۰ درصد اشتغال کشور را تأمین می‌کنند - تحمیل کرده و مسیر ورشکستگی سیستماتیک آنها را تسریع می‌کند، در حالی که رویکرد در آمدی به خصوصی‌سازی و رد دیون دولتی بدون نظارت کافی، انحصار‌ها را حفظ و اعتماد بخش خصوصی را فرسوده کرده است، همان طور که اعتراضات دی ۱۴۰۴ در بیش از ۴۰۰ شهر، ناشی از وخامت اقتصادی و سقوط ارزش ریال، نشان‌دهنده نارضایتی گسترده از این سیاست‌هاست. با این حال، برای برون‌رفت از این بحران، بخش خصوصی راهکارهای عملی و ساختاری پیشنهاد می‌کند که می‌تواند سرمایه در گردش را تقویت و بنگاه‌ها را احیا کند؛ ابتدا باید اصلاح قوانین سرمایه‌گذاری و تضمین امنیت سرمایه‌گذاران را اولویت داد.

چرخش دولت

در سیاست دستمز د؟

در نهایت، اگر این رویکرد جدید دولت در حوزه دستمز د، به‌صورت مستمر و مبتنی بر گفت‌وگو با گروه‌های صنفی و تخصصی دنبال شود، می‌توان آن را به‌فالنیک گرفت. چنین مسیری همه‌پهمو همعیشتمدرد کمکی‌کند هم کارآمدی نظام تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد و هم این پیام را به جامعه منتقل می‌کند که مطلقاًبیت اقتصادی واجتماعی، شکننده و جدی گرفته می‌شود، پیامی که در شرایط فعلی، بیش از هر زمان دیگری اهمیت دارد.